

VUM uzraudzības paziņojums par parvaldību un vēlmi uzņemt risku

2016. gada jūnijs

Kopsavilkums

Iekšējā pārvaldība ir viena no Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) uzraudzības prioritātēm un viens no ikgadējā uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa (UPNP) būtiskākajiem elementiem. Iestādes iekšējā pārvaldība un risku pārvaldība patiešām būtiski ietekmē tās kopējo riska profilu un uzņēmējdarbības modeļa ilgtspēju. Tas īpaši attiecas uz vidi, kurā bankas saskaras ar ekonomiska, finansiāla, konkurences un regulējoša rakstura kavējošiem faktoriem. Šādā vidē uzmanība vēl vairāk jāpievērš stabilai pārvaldības un risku pārvaldības praksei skaidri definētas risku, kurus iestāde vēlas uzņemt, pārvaldības sistēmas (*risk appetite framework*; RAF) ietvaros.

2015. gadā visās euro zonas nozīmīgajās iestādēs¹ tematiska novērtējuma veidā tika veikts iestāžu vadības struktūru un RAF padziļināts novērtējums. Tas ļāva novērtēt šo iestāžu vadības sistēmas saskaņoti visās ECB tieši uzraudzītajās nozīmīgajās iestādēs atbilstoši VUM principiem.²

Ievērojot to pašu uzraudzības pieeju, VUM veica padziļinātu un detalizētu banku vadības struktūru, kuras atbild par uzraudzības un pārvaldības funkcijām un banku RAF, novērtējumu. Tika izstrādāta proporcionāla pieeja, ņemot vērā katras atsevišķās iestādes lielumu, uzņēmējdarbības modeli un sarežģītību. Šā novērtējuma būtiskākie rezultāti atspoguļoti UPNP lēmumos un tie pēc vajadzības tiks ņemti vērā nākotnes atbilstības un piemērotības novērtējumos.

Šajā ziņojumā sniegta informācija par tematiskā novērtējuma laikā gūto pieredzi un aprakstīta nozīmīgajās iestādēs novērotā labā prakse. Ziņojumā izklāstītas arī uzraudzības gaidas attiecībā uz bankas valdi³ un RAF⁴, ņemot vērā visas pastāvošās pārvaldības struktūras.

Šā ziņojuma mērķis nav sniegt visaptverošas norādes par efektīvu pārvaldību un RAF. Taču tajā sniegts atbalsts un norādes iestādēm attiecībā uz labākās starptautiskās prakses piemērošanu. Lai gan jau panākti ievērojami uzlabojumi,

¹ Novērtējums attiecās uz 113 nozīmīgajām iestādēm. No kopējā nozīmīgo iestāžu skaita tika izslēgtas tās iestādes, kurās norit darbības sašaurināšanas process vai kurām ir ļoti specifiski uzņēmējdarbības modeļi.

² Sk. "Banku uzraudzības vadlīnijas", ECB, 2014. gada novembris.

³ Sk. *A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors*, Group of Thirty, 2013. gada oktobris.

⁴ Padome šajā kontekstā ir vadības struktūra kā uzraudzības veicēja, kas īsteno lēmumu pieņemšanas uzraudzības un pārraudzības vadību, kā noteikts Kapitāla prasību direktīvas (CRD IV) 3. panta 8. punktā

lielākajā daļā nozīmīgo iestāžu labākās starptautiskās prakses piemērošana joprojām ir nepilnīga.

Attiecībā uz banku padomēm VUM ir lielas un specifiskas gaidas. Padomei kritiski jāpārbauda, jāapstiprina un jāpārtrauga, kā valde īsteno bankas stratēģiskos mērķus, pārvaldību un uzņēmuma kultūru. Šajā sakarā VUM sagaida, ka padome demonstrēs spēju veikt neatkarīgu un kritisku augstākā līmeņa vadības pārbaudi un pārraudzību. Tas nozīmē, ka iestādes padomes sastāvam jābūt atbilstošam un darbam labi organizētam, lai nodrošinātu spēju kritiski pārbaudīt iestādes augstākā līmeņa vadības darbību. Diskusijās, kurās tiek apspriesti stratēģiski jautājumi, padomei tie jāvērtē arī no riska viedokļa, un jāapliecina efektīva riska un kontroles funkciju pārraudzība. Īpaši padomei cieši jāiesaistās RAF validācijas procesā un monitorēšanā.

VUM arī sagaida, ka bankas izstrādās un ievieš visaptverošu RAF, kas tām palīdzētu uzlabot risku izpratni un veicinātu atbilstošu risku kultūru. Kā vienam no risku pārvaldības pamatelementiem RAF jādefinē iestādes pieļaujama risku līmenis attiecībā gan uz finanšu, gan nefinanšu riskiem. Risku metrikai un limitiem jābūt konsekventi ieviestiem grupas uzņēmumos un darbības jomās; tie regulāri jāmonitorē un jāziņo padomei. RAF arī jābūt saskaņotai ar finanšu iestāžu uzņēmējdarbības plāniem, stratēģijas attīstību, kapitāla un likviditātes plānošanu un atbildības shēmām.

Tematiskā pārbaude par riska pārvaldību un vēlmi uzņemties risku ir sākums mūsu sadarbībai ar padomēm. VUM turpinās atbalstīt dialogu un sadarbību ar vadības struktūrām, lai veicinātu atbilstošu un drošu pārvaldību iestādēs.